

Yhteiskuntaopin työpiste

Esimerkit kysymys-vastausarjoihin:

Esimerkki 1:

1. Paljon kouluruoka maksaa yhtä oppilasta kohden?

Isot erot: halvin 1,67 ja kallein 8,28 euroa. Keskimääräinen kouluruoka-annos maksaa 2,76 euroa.

2. Milloin suomalainen maksuton kouluruokailu alkoi?

Vuonna 1949, eli kouluruokailu täyttää pian 70 vuotta. Suomi oli ensimmäinen maa, jossa säädettiin laki maksuttomasta kouluruokailusta.

3. Mistä rahat kouluruokailua varten tulee, kun se on meille maksuton?

Pääasiassa työssäkäyvien ihmisten verojen kautta, mutta myös kunnat ja valtio antavat tukeaan rahallisesti.

4. Mitkä tekijät vaikuttavat kouluruokailun hintaan?

Raaka-ainekustannusten lisäksi myös kunnan koko, kuljetuskulut ja ruuanvalmistukseen kulunut rahamäärä, esimerkiksi keittiöhenkilökunnan palkat. Kouluruuan kustannuksiin vaikuttaa jossain määrin myös ruuan menekki.

5. Kenellä on oikeus saada maksuton kouluruoka?

Jokaisella suomalaisella esi- ja peruskoululaisella sekä lukiolaisella ja ammattikoululaisella.

6. Miksi suomalaisille tarjotaan maksuton kouluruoka?

Terveysten edistämiseksi ja hyvien tapojen oppimiseksi. Yhdessäolo, oppilashuoltotyö ja kouluyhteisöllisyys sekä suomalainen ruokakulttuuri ovat tärkeitä tekijöitä.

7. Mitä maksuttomaan kouluruokaan kuuluu?

Kouluateriaan kuuluvat lämmin ruoka, salaatti, raaste tai tuorepala, leipä, levite ja juoma.

8. Missä maissa tarjotaan maksuton kouluruoka?

Suomessa ja Ruotsissa.

9. Miten oppilaat syövät maissa, joissa ei tarjota ilmaista kouluruokaa?

He ottavat usein eväitä mukaan kouluun tai ostavat koululta maksullista välipalaa.

10. Kuinka monta oppilasta ja opiskelijaa kuuluu Suomessa kouluruokailun piiriin?

Nykyisin noin 900 000 lasta ja nuorta.

Taita ja liimaa vierekkäin olevat kysymykset ja vastaukset toisiinsa, jolloin saadaan laput, joissa on toisella puolella kysymys ja toisella johonkin toiseen kysymykseen vastaus. Sekoita laput ja jaa oppilaille.

Kysymyspuoli:

Vastauspuoli:

1. Paljon kouluruoka maksaa yhtä oppilasta kohden?	<i>Nykyisin noin 900 000 lasta ja nuorta.</i>
Milloin suomalainen maksuton kouluruokailu alkoi?	<i>Isot erot: halvin 1,67 ja kallein 8,28 euroa. Keskimääräinen kouluruoka-annos maksaa 2,76 euroa.</i>
Mistä rahat kouluruokailua varten tulee, kun se on meille maksuton?	<i>Vuonna 1949, eli kouluruokailu täyttää pian 70 vuotta. Suomi oli ensimmäinen maa, jossa säädettiin laki maksuttomasta kouluruokailusta.</i>
Mitkä tekijät vaikuttavat kouluruokailun hintaan?	<i>Pääasiassa työssäkäyvien ihmisten verojen kautta, mutta myös kunnat ja valtio antavat tukeaan rahallisesti.</i>
Kenellä on oikeus saada maksuton kouluruoka?	<i>Raaka-ainekustannusten lisäksi myös kunnan koko, kuljetuskulut ja ruuanvalmistukseen kulunut rahamäärä, esimerkiksi keittiöhenkilökunnan palkat. Kouluruuan kustannuksiin vaikuttaa jossain määrin myös ruuan menekki.</i>
Miksi suomalaisille tarjotaan maksuton kouluruoka?	<i>Jokaisella suomalaisella esi- ja peruskoululaisella sekä lukiolaisella ja ammattikoululaisella.</i>
Mitä maksuttomaan kouluruokaan kuuluu?	<i>Terveyden edistämiseksi ja hyvien tapojen oppimiseksi. Yhdessäolo, oppilashuoltotyö ja kouluyhteisöllisyys sekä suomalainen ruokakulttuuri ovat tärkeitä tekijöitä.</i>

Missä maissa tarjotaan maksuton kouluruoka?	<i>Kouluateriaan kuuluvat lämmin ruoka, salaatti, raaste tai tuorepala, leipä, levite ja juoma.</i>
Miten oppilaat syövät maissa, joissa ei tarjota ilmaista kouluruokaa?	<i>Suomessa ja Ruotsissa.</i>
Kuinka monta oppilasta ja opiskelijaa kuuluu Suomessa kouluruokailun piiriin?	<i>He ottavat usein eväitä mukaan kouluun tai ostavat koululta maksullista välipalaa.</i>

Esimerkki 2:

1. Milloin Suomessa oli ensimmäisen kerran maksuton kouluruokamahdollisuus kaikille oppivelvollisuuttaan suorittaville?

Vuonna 1948.

2. Missä laissa määritellään, että kouluruoka tulee olla maksutonta?

Perusopetuslaki (628/1998): ”Opetukseen osallistuvalla on annettava jokaisena työpäivänä tarkoituksenmukaisesti järjestetty ja ohjattu, täysipainoinen maksuton ateria.”

3. Kuka määrittelee kouluruoan keskeiset periaatteet?

Koulut määrittelevät omassa opetussuunnitelmassaan kouluruokailun keskeiset periaatteet sekä kuvaavat terveys-, ravitsemus- ja tapakasvatuksen tavoitteet.

4. Mitä opetushallituksen mukaan kuuluu hyvään kouluruoka-ateriaan?

Lämmin ruoka, salaatti, raaste tai tuorepala, leipä, levite ja juoma.

5. Miten kouluruoan ajankohta tulisi ottaa huomioon?

Sen tulisi rytmittää koulupäivää ja antaa oppilaille mahdollisuus virkistäytyä.

6. Miksi kouluruokaa tarjotaan?

Kouluruokailu on oppilaan hyvinvoinnin, terveyden ja työtehon ylläpitäjä ja edistäjä.

7. Kuinka moni oppilas syö päivittäin kouluruoan?

Noin miljoona.

8. Kuinka paljon maksaa yhden oppilaan ruoka yhtenä päivänä?

2-3 euroa.

9. Mitkä tekijät vaikuttavat ruuan hintaan?

Kuljetusmatka, henkilöstömäärä, koulun koko, raaka-aineet.

10. Mistä raha kouluruokaan tulee?

Veroista.

Kysymyspuoli:

Vastauspuoli:

<p>1. Milloin Suomessa oli ensimmäisen kerran maksuton kouluruokamahdollisuus kaikille oppivelvollisuuttaan suorittaville?</p>	<p><i>Veroista.</i></p>
<p>Missä laissa määritellään, että kouluruoka tulee olla maksutonta?</p>	<p><i>Vuonna 1948.</i></p>
<p>Kuka määrittelee kouluruoan keskeiset periaatteet?</p>	<p><i>Perusopetuslaki (628/1998): ”Opetukseen osallistuvalla on annettava jokaisena työpäivänä tarkoituksenmukaisesti järjestetty ja ohjattu, täysipainoinen maksuton ateria.”</i></p>
<p>Mitä opetushallituksen mukaan kuuluu hyvään kouluruoka-ateriaan?</p>	<p><i>Koulut määrittelevät omassa opetussuunnitelmassaan kouluruokailun keskeiset periaatteet sekä kuvaavat terveys-, ravitsemus- ja tapakasvatuksen tavoitteet.</i></p>
<p>Miten kouluruoan ajankohta tulisi ottaa huomioon?</p>	<p><i>Lämmin ruoka, salaatti, raaste tai tuorepala, leipä, levite ja juoma.</i></p>
<p>Miksi kouluruokaa tarjotaan?</p>	<p><i>Sen tulisi rytmittää koulupäivää ja antaa oppilaille mahdollisuus virkistäytyä.</i></p>
<p>Kuinka moni oppilas syö päivittäin kouluruoan?</p>	<p><i>Kouluruokailu on oppilaan hyvinvoinnin, terveyden ja työtehon ylläpitäjä ja edistäjä.</i></p>
<p>Kuinka paljon maksaa yhden oppilaan ruoka yhtenä päivänä?</p>	<p><i>Noin miljoona.</i></p>
<p>Mitkä tekijät vaikuttavat ruuan hintaan?</p>	<p><i>2-3 euroa.</i></p>
<p>Mistä raha kouluruokaan tulee?</p>	<p><i>Kuljetusmatka, henkilöstömäärä, koulun koko, raaka-aineet.</i></p>